

kladu toho na žalovaném. Žalobci však vůbec ani netvrdili, tím méně prokázali, že poplatek sami zaplatili a není tudíž vyloučena možnost, že žalovaný přece ještě poplatek bernímu úřadu zaplatí, nebo že berním úřadem bude od něho vybrán. Teprve, až žalobci podají o tom důkaz, že poplatek sami zaplatili, nebo že berním úřadem byli k zaplacení donuceni, mohou se domáhati na žalovaném dle §u 896, 1042 obč. zák. náhrady, prozatím však předpoklady tyto žalobci prokázány nebyly, a bylo proto žalobu jako předčasnou zamítnouti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Zavázal-li se žalovaný žalobcům při ujednání trhové smlouvy, že zaplatí převodní poplatky, převzal tím vůči žalobcům, kteří ze zaplacení těchto poplatků dle zákona jsou solidárně právi, závazek, že bude plniti příslušnému finančnímu úřadu (§ 1404, 881 obč. zák.) a žalobci byli nepochybně oprávněni domáhati se na něm splnění tohoto závazku, totiž přímého zaplacení poplatků těch u finančního úřadu a mohli v případě nesplnění tohoto závazku jeho splnění vymoci pořadem §u 353 ex. ř. Žalobci však, nepouživše tohoto jedině vhodného právního prostředku, domáhají se toho, by žalovaný převodní poplatek, na nějž již byli obdrželi od finančního úřadu platební rozkaz, zaplatil do jejich rukou, odůvodňující to tím, že jsou poplatkem zatíženi a že žalovaný k placení tedy dle §u 1042 obč. zák. povinen. Při tomto žalobním návrhu a žalobním důvodu setrvali žalobci v řízení v první stolici přes to, že žalovaný namítal, že žalobci, nezaplativše dosud sami poplatek, nemohou žádati jeho zaplacení do vlastních rukou, nýbrž pro berní úřad. Námitka tato jest v zákoně plně odůvodněna. Z toho, že žalobci obdrželi platební rozkaz na poplatek, neplyne ještě jejich oprávnění, žádati na žalovaném, by poplatek do jejich rukou platil. Tohoto oprávnění na přímé placení nabýti mohou žalobci teprve tenkrát, když sami poplatek zaplatí. Odvolací soud věc tedy správně rozhodl, když tento žalobní nárok jako předčasný pro tentokrát zamítl. Vývody dovolání, snažící se dovoditi, že žalovaný povinen jest platiti poplatek žalobcům, jakmile byl právoplatně stanoven a jest platebním rozkazem na nich žádán, nemohou vyvrátiti správné a zákonu plně vyhovující odůvodnění napadeného rozsudku.

Čís. 4979.

Zodpovědnost majitele hospodářství za úraz, jež utrpěl zaměstnanec po bezpečnostní stránce nedostatečným zařízením elektrického vedení.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1925, Rv I 520/25.)

Žalobcova dcera, zaměstnaná v hospodářství žalovaného jako děvče, byla při dojení krav usmrcena elektrickým proudem. Žalobní

nárok na zaplacení útrat pohřbu a placení měsíčního důchodu neuznal procesní soud první stolice důvodem po právu, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud uznal důvodem po právu nárok na náhradu pohřebních útrat, jinak dovolání nevyhověl.

Důvody:

Soud první stolice neshledal na žalovaném nijakého zavinění na smrtelném úraze, jímž jeho služka dne 22. listopadu 1922 o život přišla, soud odvolací se řešením této otázky vůbec neobíral, vycházejce, co do žalobního nároku na placení důchodu z téhož názoru, jako soud první stolice, že tento nárok jest beztak právně neodůvodněn pro nedostatek předpokladů §u 154 obč. zák., a ohledně nároku na náhradu útrat pohřbu z důvodu, že žalobce tohoto nároku neuplatnil z právního důvodu §u 1042 obč. zák. Pokud jde především o předurčující otázku zavinění žalovaného, nelze sdíleti názor soudu první stolice, neboť skutková jeho zjištění dotvrzují toto zavinění zcela nepochybně. Dle těchto zjištění a zejména podle posudku znaleckého udál se smrtelný úraz na ten způsob, že usmrcená, chtějíc vypnouti vypínač, sáhla rukou, od dojení navlhlou, nahodile nikoli na vypínač, nýbrž na drát na spojce, kde byla levá přívodná větev drátová navázána, že, ježto místo to bylo zpuchřelé, isolační látka z plátna, isolační tkanice již odpadlá a plátno deštěm nebo sněhem promočené a důsledkem toho vodivé, nastal při doteku elektrický výboj, který způsobil, že usmrcená křečovitě sevřela prsty a mdlobou, jež na ni asi přišla, klesla a strhla izolaci drátů tak, že se ostatní prsty nyní křečovitě držely drátu, nyní úplně obnaženého, následkem čehož byla pak při dalším doteku elektrickými ranami (50krát za 1 vteřinu) usmrcena. Znalci vydali posudek, že hlavní příčinou úrazu byla chatrná a zpuchřelá izolace tkanice na místě spoje, a uvedli jako zvláštní nahodilou příčinu smrtelného úrazu též, že usmrcená měla promočenou obuv a stála na promočené zemi a že byla subjektivně citlivější proti účinku elektrického proudu. V témž smyslu vyzněl i nález a posudek znalců v trestním řízení, jímž ve sporu dále důkaz proveden byl. Z toho jest zřejmé patrné, že smrtelný úraz udál se jedině proto, že elektrické vedení bylo vadně zařízeno, pokud se týče v vadném stavu udržováno. Zda elektrické vedení, takto zařízené, vyhovuje ještě bezpečnostním předpisům, jak znalci uvedli, jest lhostejno; příčinou úrazu nebylo zastaralé zařízené vedení, nýbrž to, že vedení na stroji nebylo zajištěno náležitou izolací, takže již pouhý nahodilý dotek drátu mohl vésti k těmto osudným následkům. Z této vady jest práv žalovaný jakožto držitel tohoto díla dle §u 1319 obč. zák., to tím spíše, ježto byl též jako zaměstnavatel dle zákona povinen udržovati místnosti a zařízení provozu ve stavu bezpečném (§ 1157 obč. zák.) a nelze souhlasiti s prvním soudem, že žalovanému nelze přičísti k vině, že v některém směru zanedbal péči, kterou jako neodoborník vynaložiti byl povinen. Užívá-li žalovaný ve svém statku elektrického osvětlení, jest povinen pečovati o jeho náležité a bezpečné zařízené, pokud se týče udržování a osvojití si potřebné k tomu věcné znalosti, nebo, nemá-li jich, a nehledí-li si je osvojití, dostáti této povinnosti osobami k tomu způsobilými. Z nálezů

znalců vysvítá, že vedení elektrické ve stáji bylo zařízeno vadně již po té stránce, že dráty byly před vypínačem nastavovány a že nebylo použito lepší a bezpečnější soustavy vypínače. Vzhledem k těmto nedostatkům zařízení bylo tím spíše a tím pozorněji k tomu přihlížeti, by izolace vedení na oné spoji byla bezvadna a bezpečna; že právě v tomto směru o bezpečný stav vedení postaráno nebylo, o tom podala důkaz neblahá příhoda. Z toho, že osvětlení fungovalo, neplyne, že vedení bylo po této stránce v pořádku, vždyť izolace slouží především k zajištění bezpečného doteku. Nepřípadně též usuzuje soud první stolice na spoluvin u smrcené z příčin, které takové spoluzavinění odůvodniti nemohou, a, pokud jde o nahodilé okolnosti, které jako další spolupříčiny přispěly k dovršení smrtelného úrazu, jež se připisují dále usmrcené na vrub, odpovídá z nich dle všeobecných právních zásad, zejména dle předpisu Šu 1311 obč. zák., zase jen ten, kdo zavinil hlavní poškozující příčinu, neboť, kdyby nebylo bývalo této, nebyly by došly k účinu ani tyto vedlejší spolupříčiny. Žalovaný jest tedy práv z tohoto zanedbaného udržování elektrického vedení a povinen dle následků z toho nastalých k náhradě škody po rozumu Šu 1327 obč. zák., pokud tato škoda vzešla. Že ke škodě té náleží útraty pohřbu osoby usmrcené jako výlohy usmrcením povstale, jest dle nauky i praxe nesporno. Příslušný nárok žalobcův na náhradu pohřebních výloh, který byl popřen jen co do výše, nikoli však co do důvodu, jest tedy důvodem po právu a odpírá-li odvolací soud žalobci tento nárok s odůvodněním, že jej neuplatnil z právního důvodu § 1042 obč. zák., jest v právním omylu, neboť žalobce nežádá jej proto, že tento náklad učiniti měl žalovaný ze zákona a on jej učinil za něho, nýbrž proto, že mu tyto výlohy z příčiny usmrcení dcery vzešly. Bylo tedy co do tohoto nároku dovolání vyhověti. Dovolání není však oprávněno co do nároku na placení důchodu. V této příčině zjistily nižší soudy, že žalobce byl a jest dosud tělesně i duševně ku své obvyklé výdělečné činnosti a k vlastní obživě způsobilým, a usoudily dle toho ve shodě se zákonem, že žalobci dosud nevzešel a vzejíti nemohl zákonný nárok na výživu oproti jeho dětem, zejména oproti usmrcené dceři, jak § 154 obč. zák. na myslí má. Seznání svědků o pracovní nezpůsobilosti žalobce nedokazují nesprávnost posudku znaleckého; znalec k těmto údajům a k subjektivním pocitům, jež žalobce při ohledání udával, přihlížel, nenašel však pro ně objektivního odůvodnění. Důkazu výsledkem stran o porušení pracovní způsobilosti žalobcově nebylo tedy vzhledem na tyto výsledky ostatních důkazů třeba a neoprávněny jsou i další námitky proti znaleckému posudku, uplatněné z té příčiny, že posudek měl býti podán z přímé účasti na výslechu svědků a stran, že není náležitě odůvodněn a nepřihlíží k tomu, že zdrojem výdělku pro žalobce jest těžká práce kamenická. Ježto dle onoho posudku znaleckého nelze ani vzhledem na pokročilejší věk žalobcův usuzovati, že by v dohledné době přece byla nastala pro usmrcenou zákonná povinnost k výživě žalobce jakožto jejího otce a při posuzování nároku dle Šu 1327 obč. zák. nelze přihlížeti k pouhým ve skutečných poměrech blíže neopodstatněným možnostem v budoucnosti, nepochybily nižší soudy, když žalobci tento náhradní nárok neuznaly a dovolací soud neshledává důvodným též názor, že nárok bylo nanejvýše zamítnouti jen pro tentokráte.